

СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

2020 – 2024

**ХОТЫН СТАНДАРТ,
ОРЧНЫ АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН
ХЯНАЛТ ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ГАЗАР**

ГАРЧИГ

ОРШИЛ	2
АЛСЫН ХАРАА	3
ЭРХЭМ ЗОРИЛГО	3
ҮНЭТ ЗҮЙЛС	3
ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭ	4
ГАЗРЫН БҮТЭЦ ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ	4
ГАЗРЫН ЧИГ ҮҮРЭГ	4
ГАЗРЫН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	4
ХЭЛТСҮҮДИЙН ЗОРИЛГО, ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЧИГЛЭЛ	5
ХҮНИЙ НӨӨЦ	11
ЭРХ ЗҮЙН ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭ	12
СТАНДАРТ, ТЕХНИКИЙН ЗОХИЦУУЛАЛТЫН БАРИМТ БИЧГИЙН ТОГТОЛЦОО	13
СТАНДАРТЫН ХЭРЭГЖИЛТ	14
ЧАНАРЫН УДИРДЛАГЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТОГТОЛЦОО /ISO9001:2015/	15
ЧАНАРЫН УДИРДЛАГЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТОГТОЛЦОО НЭВТРҮҮЛЭЛТ	16
СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ, ТЭРГҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛ	18
ТЭРГҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛ НЭГ. БАЙГУУЛЛАГЫН ХӨГЖИЛ	18
ТЭРГҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛ ХОЁР. ЧАДАВХЫГ БЭХЖҮҮЛЭХ	20
ТЭРГҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛ ГУРАВ. БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЧАНАР	22
ТЭРГҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛ ДӨРӨВ. ЧАНАРЫН УДИРДЛАГЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТОГТОЛЦООНЫ ХӨГЖИЛ	26
ТЭРГҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛ ТАВ. ТЕХНОЛОГИ, ИННОВАЦ	26
ТЭРГҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛ ЗУРГАА. ХАРИЛЦАА ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА	29
ХЯНАЛТ, ҮНЭЛГЭЭ	31
ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГА	32
ЕРӨНХИЙ ЭРСДЭЛ	32
ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ШАТНЫ ЭРСДЭЛ	33
СТАНДАРТ БОЛОВСРУУЛАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЭРСДЭЛ	33
ХОТЫН СТАНДАРТ НЭВТРҮҮЛЭХ, МӨРДҮҮЛЭХ, ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЭРСДЭЛ	34
ЧАНАРЫН УДИРДЛАГЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТОГТОЛЦОО НЭВТРҮҮЛЭЛТИЙН ЭРСДЭЛ	35

ОРШИЛ

Хотын стандарт, орчны аюулгүй байдлын хяналт, зохицуулалтын газар байгуулагдсанаар Нийслэл Улаанбаатар хотын Нутгийн захиргааны байгууллагууд хөгжлийнхөө нэгэн шинэ шатанд дэвшин орж байна. Монгол улсын Үндсэн хуульд Монгол Улсын иргэн бүр эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах, орчны бохирдол, байгалийн тэнцэл алдагдахаас хамгаалуулах эрхтэй гэсэн байдаг. Энэ чиг үүрэг нэн түрүүнд манай байгууллагад хамаарах бөгөөд бидний үндсэн зорилго бол Нийслэлийн хэмжээнд иргэдийн эрүүл, ая тухтай амьдрах орчны аюулгүй байдлыг хангах, Хотын стандарт, норм, дүрмийг олон улсын жишигт нийцүүлэн боловсруулах, мөрдүүлэх, хяналт тавих, Нийслэлийн байгууллагуудын үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулах, зохион байгуулах явдал юм.

Бид угтан ирж буй он жилүүдэд байгууллагын үйл ажиллагааны үр шимийг хүртэгч бүх талуудад хүргэх үйлчилгээнийхээ чанар хүртээмжийг сайжруулж, олон улсын стандартад нийцүүлсэн шинэ жишиг тогтоон ажиллах нөөц, чадамжийг бүрдүүлэх нь хөгжлийн зорилтыг тодорхойлох гол чиглэл болно. Дээрх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхийн тулд бид Нийслэл хотын өнөөгийн үйл ажиллагааны бүтэц зохион байгуулалт, эрх зүйн орчинд шинэчлэлт хийн, тасралтгүй сайжрах тогтолцоог бий болгоод зогсохгүй, иргэд, олон нийт, бизнесийн байгууллагуудад нөлөөлөх өргөн боломж байгааг бүрэн дүүрэн ашиглах ёстой. Байгууллагын хөгжлийг төлөвлөхдөө бодит нөхцөл байдалд дүн шинжилгээ хийж, холбогдох талуудтай хэлэлцэн зөвшилцөж, зорилгодоо хүрэх шийдлийг оновчтойгоор тодорхойлох нь нэн чухал юм.

Бидний танилцуулж буй энэхүү стратеги төлөвлөгөө нь манай байгууллагын хамт олны оролцоонд түшиглэж, тэдний хүсэл зоригийг илэрхийлэх эрмэлзлээр боловсруулсан хүчин чармайлтын үр дүн болно. Тусгайлан боловсруулсан судалгааны асуулга, холбогдох мэдээлэл баримтын шинжилгээ, төрөлжсөн баг хамтлагаар зохион байгуулсан хэлэлцүүлэг, эксперт зөвлөхүүдтэй хийсэн уулзалт зөвлөгөөн, мэдээллийн сувгуудаар дамжуулан цуглуулсан санаа оноо нь ийнхүү дүгнэхийн бодит үндэс болж байна. Иймд энэ төлөвлөгөөг Хотын стандарт, орчны аюулгүй байдал хяналт зохицуулалтын газрын хамт олон өөрсдийнхөө ирээдүйн төлөө гар нийлэн боловсруулсан бодлогын баримт бичиг гэж нэрлэж болно.

Стратегийн энэхүү төлөвлөгөө нь даян дэлхийн хүн төрөлхтний мэдлэг туршлагад түшиглэн шинэ оргилд хүрэх үндсэн алхмуудыг тусгаж чадсан хэмээн үзэж байна. Үүгээрээ энэ баримт бичиг, Та, Бид хамтдаа Нийслэлийн хэмжээнд иргэдийн эрүүл, ая тухтай амьдрах орчны аюулгүй байдлыг хангах, Хотын стандарт, норм, дүрмийг боловсруулах, мөрдүүлэх, хяналт тавих, Мэргэжлийн байгууллагуудын үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулах, зохион байгуулах, бүтээлч зорилгодоо хүрэх үндсэн удирдамж, гол хөтөч байх болно.

Бид байгууллагынхаа алсын хараа, эрхэм зорилго, үнэт зүйлс, тэргүүлэх чиглэлүүдийг удирдамж болгон ажилладаг.

АЛСЫН ХАРАА

“Бид шинэ бүхний эхлэл, даацтай хөгжлийн тулгуур, байж байгууллагын чадавхад тулгуурлан чанарыг түгээж, хотын стандарт хэрэглэгчдийн зорилгыг биелүүлнэ”

ЭРХЭМ ЗОРИЛГО

“Хотын стандартыг боловсруулан нэвтрүүлж хэрэгжилтийг хангуулах замаар байгууллагуудын үйл ажиллагааг уялдуулан зохион байгуулж иргэдийн эрүүл, ая тухтай амьдрах орчны аюулгүй байдлыг хангана”.

ҮНЭТ ЗҮЙЛС

Эдгээр үнэт зүйлс нь алсын хараандаа хүрэхэд бидний үйл ажиллагааг цаг ямагт чиглүүлж байх зүг заагчийн үүрэг гүйцэтгэнэ.

ЁС ЗҮЙ БИД төрийн алба, хувь хүний ёс зүйг дээдлэн сахиж, үнэнч шударга, ил тод байдлыг эрхэмлэн, бие биедээ болон хамтран ажилладаг бүх хүнтэй харилцан итгэлцлийг бэхжүүлж ажиллана.

МАНЛАЙЛАЛ БИД үндэсний эрх ашгийг дээдлэн хүндэтгэж, нийтийн сайн сайхны төлөө зүтгэх, нийгэмд эерэг өөрчлөлтийг авчрах итгэл үнэмшлийн төв манлайлагч байна.

ХАРИУЦЛАГА БИД ажил, үүрэг, хийхээр биедээ хүлээсэн амлалт бүрээ чанарын өндөр түвшинд хийж гүйцэтгэх ухамсартай байж, гарах үр дагаврыг хүлээж ажиллана.

УР ЧАДВАР БИД хувийн үнэ цэнийг бүтээн, шинжлэх ухаанч хандлага, эмх цэгц, үр дүнтэй зохион байгуулалт бүхий мэргэжлийн ур чадвартай мэргэжилтэн орлуулшгүй баялаг байна.

ХАМТ ОЛОН БИД амжилтад хүрэхийн тулд мэргэжлийн урам зоригоор дүүрэн ажлын орчинг бий болгож, үр дүнг бүтээлцэхийг зорьсон чадварлаг хамт олон байна.

ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭ

Хотын стандарт, орчны аюулгүй байдлын хяналт зохицуулалтын газрын 2020 -оос 2024 онд гүйцэтгэх үйл ажиллагааны Стратеги төлөвлөгөө боловсруулах ажлын хүрээнд орчны шинжилгээг гүйцэтгэхдээ газар байгуулагдсанаас хойш 2019 онд хийж гүйцэтгэсэн ажлын тайлан, Нийслэлийн Засаг даргын 2019 оны А/556 дугаар захирамжийн хүрээнд хийгдсэн орчны судалгаа, Нийслэлийн нутгийн Захиргааны байгууллагуудын хэрэгжүүлэн ажиллаж байгаа стандарт баримт бичгийн судалгаа, дотоод эрх зүйн орчны шинжилгээ, болон гадаадын улс орнуудын туршлагатай харьцуулсны үндсэн дээр боловсруулав.

ГАЗРЫН БҮТЭЦ ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

Монгол улсын засгийн газрын 2019 оны 3 дугаар сарын 21-ний өдрийн №100 дугаар тогтоолоор байгуулагдаж, Нийслэлийн Засаг даргын 2019 оны 04 дүгээр сарын 15 -ны өдрийн №А/305 дугаар тоот захирамжаар батлагдсан дүрмийн дагуу 32 хүний бүрэлдэхүүнтэй 4 хэлтэстэй үйл ажиллагаагаа явуулж байгаад 2019 оны 12 сарын 2 -ны өдрийн А/1273 дугаар тоот захирамжаар ба бүтэц зохион байгуулалт өөрчлөгдөж 60 хүний бүрэлдэхүүнтэй 5 хэлтэстэй болсон байна.

ГАЗРЫН ЧИГ ҮҮРЭГ

Хотын стандарт, орчны аюулгүй байдлын хяналт, зохицуулалтын газар нь Нийслэлийн хэмжээнд иргэдийн эрүүл, ая тухтай амьдрах орчны аюулгүй байдлыг хангах, хотын стандарт, норм, дүрмийг боловсруулах, мөрдүүлэх, хяналт тавих, төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулах, зохион байгуулах чиг үүрэгтэй.

ГАЗРЫН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Монгол улсын Тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал 2030, Үндэсний хөгжлийн хөтөлбөрүүд, Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Нийслэлийн эдийн засаг нийгмийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэл, болон Нийслэл Улаанбаатар хотын хөгжлийн үзэл баримтлал, хот байгуулалт төлөвлөлтийн бодлоготой уялдуулан нийслэлийн иргэдийн аюулгүй, тохилог орчинд ажиллаж, амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэхэд чиглэсэн ажлуудыг хууль, эрх зүйн хүрээнд гүйцэтгэж байна. Газрын бүтээгдэхүүн үйлчилгээ.

1. ОРЧНЫ АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ
2. ЧАНАРЫН УДИРДЛАГЫН ТОГТОЛЦООНЫ ЗӨВЛӨН ТУСЛАХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ
3. СУДАЛГАА ШИНЖИЛГЭЭ
4. ХОТЫН СТАНДАРТ
5. СУРГАЛТ
6. МЭДЭЭЛЭЛ, СУРТАЛЧИЛГАА

ХЭЛТСҮҮДИЙН ЗОРИЛГО, ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЧИГЛЭЛ

Хотын стандарт, орчны аюулгүй байдлын хяналт, зохицуулалтын газар нь Захиргааны хэлтэс, Бодлого төлөвлөлтийн хэлтэс, Стандарт хэрэгжүүлэлтийн хэлтэс, Мэдээлэл технологийн хэлтэс, Орчны аюулгүй байдлын хяналтын хэлтэс гэсэн 5 хэлтэстэй бөгөөд хэлтсүүдийн зорилго, үйл ажиллагааны чиглэлийг Газрын дарга дараах байдалтайгаар зохион байгуулсан байна. Үүнд:

ЗАХИРГААНЫ ХЭЛТЭС

Зорилго

Газрын дүрэм, дотоод журмын хэрэгжилтийг зохион байгуулах, албан хаагчдыг ажиллах нөхцөлөөр хангах, мэдлэг боловсрол, ур чадварыг дээшлүүлэх сургалтад хамруулах, хууль, эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх, эрүүл мэнд, нийгмийн баталгааг хангах, архив, албан хэрэг хөтлөлтийг хууль, журмын дагуу явуулах, мэргэшсэн тогтвортой, чадварлаг баг бүрдүүлж газрын өдөр тутмын үйл ажиллагааг тасралтгүй хангахад чиглэнэ.

Үйл ажиллагааны чиглэл

- Газрын үйл ажиллагаатай холбогдоотой хууль, дүрэм, журам, дээд газрын тогтоол шийдвэрийг мөрдүүлж, биелэлтэд хяналт тавьж, холбогдох тайлан, мэдээг тогтоосон хугацаанд холбогдох байгууллагад хүргүүлэх;
- Газрын дүрэм, хөдөлмөрийн дотоод журам, Ёс зүйн дүрэм болон бусад холбогдох дүрэм журмыг мөрдүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих;
- Газрын албан хаагчдын албан тушаалын тодорхойлолтыг боловсруулах, батлах эрх бүхий байгууллагад хүргүүлэх.
- Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, төрийн жинхэнэ албан хаагчдын ХАСХОМ-ийг хүлээн авах, бүртгэх, хянах, баталгаажуулах, мэдэгдэл, тайлбарыг заасан хугацаанд гаргуулан авч бүртгэх, холбогдох тайлан мэдээг заасан хугацаанд Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газарт хүргүүлэх;
- Газрын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө болон тайланг боловсруулах, нэгтгэх;
- Газраас гарч буй захиргааны шийдвэр хуулийн шаардлагад нийцэж байгаа эсэхэд эрх зүйн талаас хяналт тавих, туслалцаа үзүүлэх;

- Хэлтсүүдийн ажлын уялдаа холбоог хангаж, хүний нөөц, хууль эрх зүй, архив бичиг хэрэг, дотоод ажил үүргийн чиглэлээр мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангаж ажиллах;
- Газрын даргын өдөр тутмын үйл ажиллагааг зохион байгуулах, дэмжлэг үзүүлэх, мэдээллээр хангах;
- Албан хаагчдын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө боловсруулах, тайлагнах, үнэлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах;
- Газрын хэмжээнд албан хэрэг хөтлөлтийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах, иргэн аж ахуйн нэгж байгууллагаас ирүүлсэн өргөдөл, гомдлыг бүртгэн авч, шийдвэрлэлтэд, хяналт тавих;
- Ажилтан албан хаагчийг урамшуулах, цалин хөлсийг нэмэгдүүлэх, албан тушаалын зэрэг дэв, шатлал ахиулах, ажиллах нөхцөл, баталгаагаар хангуулах, хариуцлага тооцох;
- Төрийн албан хаагчийг мэргэшил, ур чадвар олгох сургалтад үе шаттай хамруулах;
- Төрийн албан хаагчдын нийгмийн асуудлыг үе шаттай шийдвэрлэх, хуульд заасан бусад тусламж, дэмжлэг үзүүлэх;
- Газрын тоног төхөөрөмж, сүлжээний хэвийн үйл ажиллагааг хангах, ашиглалтад хяналт тавих;
- Удирдлагаас цаг үеийн асуудлаар өгсөн үүрэг даалгаврын биелэлтийг хангуулах, хяналт тавих, биелэлтийн мэдээ, тайланг хугацаанд гаргаж, холбогдох дээд шатны байгууллагуудад хүргүүлэх;

БОДЛОГО ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ХЭЛТЭС

Зорилго

Хотын стандарт боловсруулах, нэвтрүүлэх, хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны бодлогыг тодорхойлох, урт дунд хугацааны хөтөлбөр, төсөл, төлөвлөгөө боловсруулах, техникийн туслалцаа үзүүлэх замаар иргэдийн эрүүл, ая тухтай амьдрах орчны аюулгүй байдлыг хангах.

Үйл ажиллагааны чиглэл

- Байгууллагын зорилго, үндсэн үйл ажиллагааны чиглэлийн хүрээнд хөгжлийн урт болон дунд хугацааны стратеги боловсруулах, бодлого тодорхойлох;
- Хөтөлбөр, төсөл боловсруулах, хэрэгжилтийг үнэлэх, дүгнэлт өгөх;
- Байгууллагын үйл ажиллагааг удирдамж, арга зүйн зөвлөгөөгөөр хангах;
- Стандарт, Техникийн зохицуулалтын баримт бичгийн сан бүрдүүлэх, хөтлөх, түгээх;

- Хотын стандартын баримт бичигт судалгаа шинжилгээ хийх, хэрэгжилт болон орчин үеийн эрэлт хэрэгцээнд нийцэж байгаа эсэхийг тодорхойлох, санал дүгнэлт боловсруулах;
- Хотын стандартыг шинээр болон шинэчлэн боловсруулах, холбогдох байгууллагаар батлуулах ажлыг зохион байгуулах;
- Төрийн албан хаагч, иргэн, аж ахуйн нэгжүүдийн чадавхыг бэхжүүлэхэд техникийн туслалцаа үзүүлэх;
- Олон улсын стандартын байгууллага /ISO/ болон Европын холбооны тогтолцоог нэвтрүүлж, хотын стандартыг олон улсын жишигт нийцүүлэх арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх;
- Хотын стандартын хэрэгжилтийг хангуулах талаар мэргэжлийн байгууллагуудын үйл ажиллагааны уялдаа холбоо, мэдээллийн тогтолцоог боловсронгуй болгох талаар хамтран ажиллах;
- Өндөр хөгжилтэй орны хөгжлийн туршлага, шинэлэг арга зүй, дэвшилтэт технологийг судлах, үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэх;
- Иргэдийн хотын амьдралд оролцох мэдлэг, ойлголтыг дээшлүүлэх, чадавхыг бэхжүүлэх талаар сургалт, сурталчилгаа явуулах ажлыг зохион байгуулах;
- Хотын стандартын “Мэргэжлийн зөвлөл” –ийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах;
- Гадаад дотоодын ижил төстэй байгууллагуудтай олон улсын стандартыг нэвтрүүлэх, туршлага солилцох, зөвлөгөө авах талаар хууль тогтоомжийн хүрээнд хамтран ажиллах;
- Чиг үүргийн хүрээнд гарсан маргаантай асуудлаар хуулийн байгууллагад нотлох баримт гаргах, тайлбар өгөх, шаардлагатай тохиолдолд хариуцагч, нэхэмжлэгчээр оролцох;
- Удирдлагын баримт бичгийн шийдвэрийн төслийг Захиргааны ерөнхий хуулийн шаардлагад нийцүүлэн хэлэлцүүлэг хийх, сонсох ажиллагаа явуулах, эрх ашиг нь хөндөгдөж буй этгээдэд шийдвэрийг танилцуулах арга хэмжээг авч ажиллах;

СТАНДАРТ ХЭРЭГЖҮҮЛЭЛТИЙН ХЭЛТЭС

Зорилго

Хотын стандартын хэрэгжилтийг хот төлөвлөлт, хот байгуулалт, хотын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний үе шат бүрд хангуулж төрийн байгууллагуудад чанарын удирдлагын тогтолцооны стандартыг нэвтрүүлэх замаар иргэдийн эрүүл, аюулгүй, ая тухтай орчныг бүрдүүлнэ.

Үйл ажиллагааны чиглэл

- Хот төлөвлөлт, хот байгуулалтын үйл ажиллагаанд холбогдох стандартыг мөрдүүлэх;
- Хотыг хөгжүүлэх ерөнхий төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хяналт тавих ажлын хүрээнд хот байгуулалтын төсөл, арга хэмжээг холбогдох стандарт, норм, дүрэм, техникийн шаардлагад нийцүүлэх, холбогдох байгууллагаас эрх олгох баримт бичигт нарийвчлан тусгуулах, тэдгээрийн хэрэгжилтийг хянах;
- Зураг төсөл боловсруулах, гүйцэтгэх үйл ажиллагаанд стандарт мөрдүүлэх;
- Барилга, инженерийн барилга байгууламжийн ашиглалт, засвар үйлчилгээний стандартын хэрэгжилтийг хангуулах;
- Хот, нийтийн аж ахуйн ажил, үйлчилгээнд хотын стандартыг мөрдүүлэх;
- Нийслэлийн нутгийн захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд чанарын удирдлагын тогтолцоог нэвтрүүлэх ажлыг зохион байгуулах
- Хотын бүтээгдэхүүн үйлчилгээний тохирлын үнэлгээтэй холбоотой үйл ажиллагааг зохицуулах;
- Хотын амьдралд оролцогч талуудын стандартын талаарх мэдлэг, ойлголтыг дээшлүүлэх, чадавхыг бэхжүүлэх талаар сургалт, сурталчилгаа явуулах;
- Стандарт, норм, дүрмийн хэрэгжилтийг судлах, сайжруулах санал боловсруулах;
- Хотын стандартыг хэрэгжүүлэх талаар өндөр хөгжилтэй орны хөгжлийн туршлага, шинэлэг арга зүй, дэвшилтэт технологийг судлах, үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэх, шинэ санал санаачилга гаргах;
- Хотын стандартыг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд хийгдсэн стандарт норм дүрмийн шаардлага хангасан ажлын нэгдсэн мэдээллийн санг үүсгэж, хөтлөх, үйл ажиллагаандаа ашиглах, нийтэд мэдээлэх;
- Газрын гадаад дотоод харилцаа, мэдээлэл солилцооны хэрэгсэл /маягт, акт, дүрэм, журам/ болон ажлын байрны эргономик стандарт шаардлагыг хангуулах;

МЭДЭЭЛЭЛ ТЕХНОЛОГИЙН ХЭЛТЭС

Зорилго

Газрын мэдээллийн технологийн хэвийн үйл ажиллагааг хангах, байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээллийн сан, мэдээллийн системийг бий болгох, хөтлөх, хэвийн үйл ажиллагааг хангах, иргэдийн амьдрах орчныг сайжруулах, аюулгүй байдлыг хангуулах хүрээнд хууль, дүрэм, журам, холбогдох норм, стандартын мэдээллийн ил тод байдлыг хангаж үнэн бодит мэдээлэл түгээх технологийн шийдлийг боловсруулж хэрэгжүүлэх.

Үйл ажиллагааны чиглэл

- Газрын мэдээллийн технологийн(Программ хангамж, техник хангамж, сүлжээ, мэдээллийн сан) хэвийн үйл ажиллагааг хангах,

- Байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээллийн сан, мэдээллийн системийг бий болгох, хөтлөх, хэвийн үйл ажиллагаа, аюулгүй байдлыг хангах, эрсдэлээс хамгаалах, халдлагыг илрүүлэх, таслан зогсоох, системийг сэргээх арга хэмжээг шуурхай зохион байгуулах;
- Байгууллагын дундын мэдээллийн санг байгуулж төрийн болон холбогдох бусад байгууллагыг нэгдсэн мэдээллээр хангах;
- Иргэдийн амьдрах орчныг сайжруулах, аюулгүй байдлыг хангуулах хүрээнд хууль, дүрэм, журам, холбогдох норм, стандартын мэдээллийн ил тод байдлыг хангаж үнэн бодит мэдээлэл түгээх технологийн шийдлийг боловсруулж хэрэгжүүлэх.
- Мэдээллийн аюулгүй байдлын горимыг мөрдүүлж ажиллах, зөрчигдсөн үед зөрчлийг арилгах, цахим мэдээллийн сан, мэдээллийн сүлжээнд нэвтрэх эрхийг хязгаарлах зэрэг холбогдох бусад арга хэмжээ авах;
- Эрсдэлийн үнэлгээг жил бүр хийж мэдээллийн аюулгүй байдлын эмзэг байдлыг тодорхойлох, урьдчилан сэргийлэх болон авах арга хэмжээний талаар санал боловсруулах;
- Программ хангамж, техник хангамж, мэдээллийн сүлжээ, техник хэрэгслийн элэгдэл хорогдол, гэмтэл саатал, доголдлоос сэргийлэх нөөц болон урсгал зардлын тооцоог жил бүр гаргаж, төсөвт тусгах саналыг боловсруулах;
- Техник хангамж, мэдээллийн сүлжээ, техник хэрэгслийн элэгдэл хорогдол, гэмтэл саатал, доголдлоос сэргийлэх, хэвийн ажиллагааг хангах, гэмтэл, саатлыг тухай бүр түргэн шуурхай засварлах арга хэмжээ авах;
- Техник, тоног төхөөрөмжийн ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалт, тэдгээрийн аюулгүй байдлыг хариуцах;

ОРЧНЫ АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ХЯНАЛТЫН ХЭЛТЭС

Зорилго

Нийслэлийн иргэдийн амьдрах орчныг сайжруулах, аюулгүй байдлыг хангуулах хүрээнд, түүнтэй уялдан гарсан хууль, дүрэм, журам, холбогдох норм, стандартын хэрэгжилтэд хяналт тавих, үнэлэлт, дүгнэлт өгөх, илэрсэн зөрчлийг арилгуулах талаар холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллах, хэрэгжилтийг хангуулах.

Үйл ажиллагааны чиглэл

- Монгол Улсын Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөр, Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэлд орчны аюулгүй байдлын хяналтыг сайжруулах талаар тусгагдсан ажлыг хийж гүйцэтгэх, зохион байгуулах, санал, дүгнэлт гаргах;

- Хот нийтийн аж ахуйн ажил, үйлчилгээтэй холбоотой стандартын хэрэгжилтийг хангуулах, хяналт тавих;
- Хот байгуулалт, барилгажилт, түүний үйл ажиллагаанд стандартын хэрэгжилтийг хангуулахад хяналт тавих, илэрсэн зөрчлийг арилгуулах талаар холбогдох төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран ажиллах;
- Инженерийн шугам сүлжээ, түүний барилга байгууламжийн ашиглалтын хэвийн байдал, түүний хамгаалалтын зурваст мөрдөгдөх дүрэм, журам, стандартын хэрэгжилтийг хангуулах, хяналт тавих;
- Хэлтсийн чиг үүрэг, үйл ажиллагаатай холбоотой стандарт, норм дүрмийг боловсруулах, өөрчлөх, шинэчлэх талаар гадаад, дотоодын байгууллага, төсөл, хөтөлбөрүүдтэй хамтран ажиллах, санал солилцох;
- Байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр ашигт малтмалын эрэл хайгуул, олборлолтын үйл ажиллагаанд холбогдох хууль, стандартыг мөрдүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих;
- Экологийн тэнцвэрийг хадгалах чиглэлээр хөрс, ус, агаа бохирдлыг бууруулах, тэдгээрийн мөрдөгдөж буй стандарт, норм, дүрмийн хэрэгжилтийг хангуулах, хяналт тавих;
- Ундны усны эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн хориглолт, хязгаарлалтын бүс, усан сан бүхий газрын онцгой, энгийн хамгаалалтын бүс, тэжээх мужид үйл ажиллагаа явуулахад шаардлагатай стандарт, норм дүрмийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний санал боловсруулах;
- Үерийн далан суваг, түүний хамгаалалтын зурваст тавигдах шаардлага, стандартын хэрэгжилтийг хангуулахад хяналт тавих, илэрсэн зөрчлийг арилгуулах талаар холбогдох байгууллагуудтай хамтарч ажиллах;
- Хотын стандартын хэрэгжилтийг хангуулах, иргэдийн эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрахад сөргөөр нөлөөлж буй зөрчлийг арилгуулах талаар холбогдох байгууллагуудад арга зүйн зөвлөгөө өгч хамтран ажиллах;
- Яаралтай тусламжийн(Эмнэлэг, онцгой байдал, цагдаа) ажил үйлчилгээнд саад учруулж буй хүчин зүйлийн талаар судалж, судалгаагаар илэрсэн саадыг (хашаа, объектыг чөлөөлүүлэх) арилгах, иргэдийн тусламж үйлчилгээ авах эрхийг хангах, хот төлөвлөлтийн норм дүрмийн хэрэгжилтэд нь хяналт тавих;
- Хэлтсийн чиг үүрэг, шуурхай зохион байгуулах шаардлагатай үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээ, мэдээллээр газрын удирдлага, бусад хэлтсийг ханган ажиллана;

ХҮНИЙ НӨӨЦ

Хотын стандарт, орчны аюулгүй байдлын хяналт, зохицуулалтын газарт 2019 оны 12 дугаар сарын 24 -ны өдрийн байдлаар 24 албан хаагч ажиллаж байна.

Байгууллагын хүний нөөцийн нөхцөл байдлыг авч үзвэл мэргэжлийн чиглэлийн хувьд өргөн салбар чиглэлийг хамарч байгаа ба хот байгуулалт, инженер, чанарын удирдлагын тогтолцооны аудитор мэргэжлээр мэргэжил дээшлүүлсэн байдал ажиглагдаж байна. Нийт албан хаагчдын боловсролын түвшин насны бүлгээр авч үзвэл магистр 29.1% буюу 7 албан хаагч, бакалавр 62.5% буюу 15 албан хаагч, тусгай мэргэжлийн 4.6% буюу 1 албан хаагч байна.

Байгууллагын хүний нөөцийн дийлэнх олонх буюу 75 хувь нь 25 -аас 35 насныхан байгаагаас үзэл харьцангуй залуу идэр насны хамт олон болох нь харагдаж байна. Насны бүлгээр авч үзвэл 25 -35 насны 17 албан хаагч, 36 -45 насны 4 албан хаагч, 46 -аас дээш насны 2 албан хаагч байна. Албан хаагчдын хүйсийн харьцаа адил байна. Нийт албан хаагчдын дунд хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, өрх толгойлсон эх, эцэг байхгүй байна.

Албан хаагчдын орон сууцны хангамжийн түвшинд авч үзвэл 10 албан хаагч өөрийн нийтийн зориулалттай орон сууцанд, амьдарч байгаа ба 14 албан хаагч өөрийн орон сууц байхгүй түрээсийн болон бусдын орон сууц, амины сууцанд амьдарч байна.

Хүснэгт 1. Газрын албан хаагчдын боловсрол мэргэжлийн чиглэл

Мэргэжлийн чиглэл	Мэргэшил
<ul style="list-style-type: none"> • Хот ба бүс нутаг төлөвлөгч • Барилгын үйлдвэрлэлийн удирдлага • Архитектор • Газар зохион байгуулагч • Геодезийн инженер • Цахилгааны инженер • Гидрогеологийн инженер • Материал судлалын инженер • Эдийн засагч • Төрийн удирдлага • Бизнесийн удирдлага • Эрх зүйч • Архивч 	<ul style="list-style-type: none"> • Чанарын удирдлагын тогтолцооны тэргүүлэх аудитор • Чанарын удирдлагын тогтолцооны аудитор • Мэргэшсэн хот төлөвлөлтийн эдийн засагч • Олон улсын байгаль орчны манлайлагч • Мэргэшсэн инженер • Тэргүүлэх архивч,

Цаашид байгууллагын хүний нөөцийн бодлогыг тодорхойлж мэргэжилтэн албан хаагчдын мэдлэг чадвар мэргэшсэн байдлыг дээшлүүлэх гадаадын улс орнуудын мэдлэг мэдээлэл, тэргүүн туршлагаас суралцах чиглэлээр үйл ажиллагааг тогтмол зохион байгуулж ажиллах нь зүйтэй бөгөөд ажилтнуудын орон сууц нийгмийн хангамжид анхаарч ажиллах шаардлагатай байна.

ЭРХ ЗҮЙН ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭ

Монгол улсын стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай хуулийн зургаадугаар бүлэгт стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний талаарх төрийн байгууллагын бүрэн эрхийг тусгаж өгсөн ба 25 дугаар зүйлд стандартчилал, техникийн зохицуулалтын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага буюу Стандарт, хэмжил зүйн газрын бүрэн эрхийг зааж өгсөн байна. Стандарт хэмжил зүйн газар нь үндэсний стандартыг боловсруулах батлах эрх бүхий байгууллага бөгөөд Олон улсын стандартын байгууллагын /ISO/ гишүүн болсон байна.

Монгол улсын хэмжээнд мөрдөгдөж байгаа норм стандартын баримт бичгийн тогтолцооны эрх зүйн орчны өнөөгийн байдлаас үзэхэд дараах асуултууд зүй ёсоор урган гарч байна. Үүнд:

- “Хотын стандарт” гэдэг нь одоо байгаа Монгол улсын Үндэсний стандарт болон Барилгын норм ба дүрэм гэсэн баримт бичигтэй ямар холбоотой вэ?
- Энэ нь одоогоор Монгол улсад байхгүй байгаа шинэ стандарт боловсруулах тухай юу?
- Хотын стандарт нь үндэсний стандарт болон барилгын норм ба дүрэм баримт бичгүүдийн нэгэн адил заавал хэрэгжүүлэх болон сонгон хэрэглэх эрх зүйн үндэслэлтэй юу?
- Хотын стандарт боловсруулах үйл ажиллагаа нь үндэсний стандарт боловсруулахтай нэгэн адил дүрэм журмаар боловсруулагдаж батлагдах уу?

Хотын стандартын эрх зүйн байдлыг өнөөгийн байгаа хууль эрх зүйн орчны хувьд тодорхойлбол дараах байдалтай байна. Үүнд:

Монгол улсын стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай хуульд “стандартчиллын баримт бичигт дараах баримт бичиг хамаарна” гээд Монгол улсын үндэсний стандарт, байгууллагын стандарт, олон улсын болон бүс нутгийн стандарт, удирдамж, зөвлөмж, түүнд нийцүүлэн гаргасан гадаад улсын стандарт гэсэн байна”.

Тус хуулийн 10 дугаар зүйлд Байгууллагын стандарт хэсэгт “Аж ахуйн нэгж, байгууллага стандартчилал, техникийн зохицуулалтын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагаас баталсан стандарт, аргачлалын дагуу энэ хуульд нийцүүлэн боловсруулсан байгууллагын стандартыг хэрэглэж болно”, “Байгууллагын стандарт нь үндэсний стандарт, техникийн зохицуулалтын үзүүлэлт, шаардлагад нийцсэн байна” гэж заасан байна.

Нийслэл Улаанбаатар хот иргэдэд үзүүлэх төрийн үйлчилгээ болон иргэдийн эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөл боломжийг хангасан барилга, зам дэд бүтэц инженерийн шугам сүлжээг үндэсний стандарт, техникийн зохицуулалтын үзүүлэлт

шаардлагад тулгуурлан олон улсын хөгжлийн чиг хандлагатай нийцүүлэн Хотын стандарт шалгуур үзүүлэлтийг тогтоож барьж байгуулах нөхцөл боломж эрх зүйн орчин бүрдсэн байна.

СТАНДАРТ, ТЕХНИКИЙН ЗОХИЦУУЛАЛТЫН БАРИМТ БИЧГИЙН ТОГТОЛЦОО

Монгол улсад стандартын байгууллага анх 1953 онд байгуулагдаж үйл ажиллагаагаа эхэлсэн бөгөөд Монгол улсын Засгийн газар 2016 оны 344 дүгээр тогтоолоор “Үндэсний чанарын хөтөлбөр” гэх баримт бичгийг баталсан байна. Энэхүү баримт бичиг нь үндэсний чанарын дэд бүтцийн эрх зүйн орчныг цаашид олон улсын жишигт хүргэж боловсронгуй болгох замаар бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний чанар, аюулгүй байдлыг хангаж, эдийн засгийн өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэх зорилгоор “Монгол Улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030” тусгасан зорилго, зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний бүрэлдэхүүн хэсэг болгож боловсруулсан байна.

2018 оны байдлаар Монгол улсын стандартын улсын бүртгэлд 6390 стандарт, барилга хот байгуулалтын салбарт мөрдөж байгаа 298 барилгын норм ба дүрмийн баримт бичиг байна. Өнөөгийн байдлаар норм стандартын эрх зүйн орчин нь Монгол улсын стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай хууль, Барилгын тухай хууль болон Барилгын норматив баримт бичгийн тогтолцоо /БНБД 00-01-99/ -оор зохицуулагдаж байна.

Дээрх баримт бичгүүдэд “барилгын стандартчилал ба нормын эрх зүйн үндэс нь хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаанд оролцогч талуудын харилцаа тэдгээрийн үйлдвэрлэл үйлчилгээний болон бүтээгдэхүүний чанарын төлөө хүлээх хариуцлага, эдлэх эрх, үүргийг тодорхойлсон Монгол улсын хууль тогтоомж болно” гэсэн ба “чиглэлийн яам, улсын хяналтын байгууллагуудын норматив баримт бичигт Монгол улсын барилгын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын эрх мэдэлд хамаарах журам, заалтуудыг тусгахгүй байвал зохино” гэж заасан байна.

Үүнээс үзэхэд Монгол улсад “Монгол улсын үндэсний стандарт” болон барилгын салбарын чанар стандарт шаардлагыг тодорхойлсон “Барилгын норм ба дүрэм” гэсэн хоёр стандарт баримт бичгийн тогтолцоо хэрэгжиж байна. Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ тогтоосон стандарт, шаардлагыг хангаж байх нь байгаль орчин, нийгэм эдийн засгийн хувьд нөөцийг зүй зохистой ашиглах өндөр ач холбогдолтой бөгөөд чанарын тухай ойлголт нь түүхийн цаг үеүдэд харилцан адилгүй байсаар ирсэн.

Олон улсын хэмжээнд хүлээн зөвшөөрөгдсөн чанарын тухай хамгийн түгээмэл ойлголт нь “Британийн стандартын байгууллага” (British Standards Institution) -ын 1987 онд анхлан боловсруулсан ISO 9000 бүлгийн стандартаар баталгаажсан байх явдал юм. Чанарын тухай ойлголтыг ISO 9000:2015 стандартад “Нэгж, хэсгийн бодит байдал нь тогтсон хэрэгцээ, хүлээлт буюу шаардлагуудыг хангаж буй түвшин” гэж тодорхойлсон байдаг.

Стандарт гэдэг нь “Тодорхой хүрээнд хэм хэмжээ бий болгоход чиглэсэн ерөнхий зарчим, үзүүлэлтийг сонирхогч талууд зөвшилцөн боловсруулж баталсан, сонгон хэрэглэх баримт бичгийг хэлнэ”, “Бүтээгдэхүүний тодорхойлолт, боловсруулалт, үйлдвэрлэлийн арга, стандарт, техникийн үзүүлэлт болон шаардлагыг иш татаж, эсхүл тэдгээрийн агуулгыг тусгаж эрх бүхий байгууллагаас баталсан заавал дагаж мөрдөх баримт бичгийг техникийн зохицуулалт гэнэ” гэж Монгол улсын Стандартчилал техникийн зохицуулалт тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай хуульд томъёолсон байна.

СТАНДАРТЫН ХЭРЭГЖИЛТ

“Хотын стандарт, орчны аюулгүй байдлын хяналт, зохицуулалтын газар” нь Нийслэлийн хэмжээнд стандартын хэрэгжилтийг хотын гудамж зам талбайн орчин, дэд бүтцийн хангамж мөн Нийслэлийн Нутгийн Захиргааны байгууллагуудын үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлж байгаа стандарт баримт бичгийн судалгааг ажлыг 2019 оны зургаа, долоо дугаар саруудад хийж гүйцэтгэсэн байна. Уг судалгааны дүгээс үзэхэд Нийслэлийн нутгийн захиргааны болон харъя нийт 61 байгууллагаас 702 ширхэг стандарт, 619 ширхэг норм ба дүрэм, 57 ширхэг журмыг тус тус үйл ажиллагаанд мөрдөж ажиллаж байна гэсэн боловч гадаад орчинд хийсэн судалгаагаар орчны аюулгүй байдал алдагдсан 5’423 тохиолдол илэрсэн байна. Нийт зөрчил дутагдлын дийлэнх олонх нь явган замын засвар ашиглалт, авто замын эвдрэл, орц гарц, инженерийн шугам сүлжээний ашиглалт болон барилгын үйлдвэрлэлийн аюулгүй байдалтай холбоотой асуудлууд эзэлсэн байна.

Судалгаанаас үзэхэд хууль, дүрэм журам, норм стандартын хэрэгжилт хангалтгүй байгаа нь ажиглагдаж байна. Хууль, дүрэм, норм стандартын хэрэгжилт хангалтгүй байгаа шалтгаан нь дараах үндэслэлтэй гэж үзсэн байна. Үүнд:

- Төрийн болон мэргэжлийн байгууллагын албан хаагч, мэргэжилтнүүдийн чанар стандартын талаар мэдлэг ойлголт сул, шаардлага тавих чадвар, ухамсар доогуур байгаагаас илт стандартын шаардлага хангаагүй ажил үйлчилгээг хүлээн зөвшөөрч арга хэмжээ авалгүй өөгшүүлдэг.
- Төрийн болон мэргэжлийн байгууллагын албан хаагч, мэргэжилтнүүдийн ажилдаа хандах хандлага, мэдлэг чадвар, мэргэжил, мэргэшил хангалтгүй.
- Төрийн болон мэргэжлийн байгууллагын албан хаагч, мэргэжилтнүүдийн үйл ажиллагааг хянах хариуцлага хяналтын тогтолцоо байхгүй.
- Стандарт, техникийн зохицуулалтын баримт бичигт тавигдсан шаардлага нь хэт ерөнхий байдалтай, нарийн заавар зөвлөгөө дутмаг, хуучирч шинэ цагийн хот төлөвлөлт, барилгажилтын шаардлага хангахгүй болсон, мөн онол арга зүйн талаар бичсэн хэт их бичиглэлтэй, зураг схем дутмаг байдаг.

- Монгол улсын стандартын улсын бүртгэлд 6390 стандарт байгаа ба эдгээр стандартуудыг иргэд, байгууллагууд заавал биелүүлэх бус сонгож хэрэглэх нөхцөлтэй. Төрийн байгууллагуудын чиг үүрэгт стандартын хэрэгжилтийг хангуулж ажиллахаар заасан байдаг боловч, уг ажлыг мэргэжлийн хяналтын байгууллагын ажил гэж боддог байна.

ЧАНАРЫН УДИРДЛАГЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТОГТОЛЦОО /ISO9001:2015/

Олон улсын стандартчиллын байгууллага нь 1947 онд байгуулагдсан, дэлхий даяар 164 гишүүн орныг эгнээндээ нэгтгэсэн, хараат бус, олон улсын байгууллага юм. Тус байгууллага нь өнгөрсөн түүхийн хугацаанд 22804 стандартыг боловсруулж хэвлүүлсэн байна.

Даяарчлал, дэлхийн зах зээлийн хүчтэй өрсөлдөөний нөлөөгөөр үйлчлүүлэгч, худалдан авагчдын өсөн нэмэгдэж буй эрэлт хэрэгцээ нь чанар сэтгэл ханамжийг шаардаж байна. Өрсөлдөх чадвараа хадгалахын тулд байгууллагууд Олон улсын стандартчиллын байгууллагаас боловсруулсан Чанарын удирдлагын тогтолцоо ISO9001, Хүнсний аюулгүй байдлын менежмент ISO22000, Байгаль орчны менежмент ISO14000 болон Ажлын байрны эрүүл мэнд, аюулгүй байдлын стандарт ISO45000, Хотын тогтвортой хөгжлийн стандарт ISO 37000 зэрэг стандартыг үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэх зайлшгүй шаардлагатай болж байна.

Хотын стандарт боловсруулж хот байгуулалтын дэд бүтцийг бүтээн байгуулах, мөн төрөөс иргэдэд үзүүлэх үйлчилгээний чанарын шаардлагыг тогтоох үйл ажиллагаа нь дангаараа үр дүнд хүрэх боломж хязгаарлагдмал бөгөөд стандартыг хэрэгжүүлэх нэвтрүүлэх талаар хийгдсэн судалгааны дүнгээс үзэхэд стандартыг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа нь байгууллага, хувь хүний дотоод хүсэл зориг ухамсраас урган гарах нь стандарт хэрэгжих нөхцөл бололцоог илүү бүрдүүлж ажил үйлчилгээний чанар сайжрах үндэс болж байна гэж тогтоосон байна.

Чанарын удирдлагын тогтолцоо ISO9001 нь байгууллагын дотоод үйл ажиллагааны ерөнхий гүйцэтгэл, зохион байгуулалтыг сайжруулах, байгууллагын гадаад орчинд маркетинг, үйлчлүүлэгчдийн хүсэл шаардлага, зах зээлийн уялдаа холбоог сайжруулахад чиглэсэн, үр дүнтэй болох нь туршилтаар батлагдсан үйл ажиллагааны стандарт шаардлага юм. Тус стандартыг дэлхий даяар 1.2 сая гаруй хувийн болон төрийн байгууллагууд үйл ажиллагаандаа амжилттай нэвтрүүлж сертификат авсан байна.

Чанарын менежментийн тогтолцооны үндсэн зарчим.

- Хэрэглэгчид төвлөрөх
- Манлайлал
- Хүмүүсийн оролцоо
- Үйл явцын арга

- Сайжруулалт
- Нотолгоонд үндэслэсэн шийдвэр гаргалт
- Харилцааны удирдлага

Чанарын менежментийн тогтолцоо хэрэгжүүлэх шаардлага нь дараах байдалтай байна. Үүнд:

- Хэрэглэгчийн шаардлагад нийцсэн бүтээгдэхүүн үйлчилгээг тууштай нийлүүлэх чадварыг бий болгох
- Хуулийн болон зохицуулалтын шаардлагад нийцсэн байх
- Хэрэглэгчийн шаардлагыг дээшлүүлэх боломжийг хөнгөвчлөх
- Байгууллагын гадаад, дотоод төлөв байдал, эрхэм зорилго, стратеги, зорилго, зорилтуудтай холбоотой эрсдэл ба боломжуудад чиглэсэн арга хэмжээ авах
- Чанарын менежментийн тогтолцооны тогтоосон шаардлагад тохирч буй эсэхийг харуулах чадвар зэргийг хангах

ЧАНАРЫН УДИРДЛАГЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТОГТОЛЦОО НЭВТРҮҮЛЭЛТ

Монгол улсын төрийн захиргааны байгууллагуудад аль эрт Олон улсын чанарын удирдлагын тогтолцоог нэвтрүүлж амжилтад хүрсэн бөгөөд одоогийн байдлаар Монгол улсын БСШУЯ, Стандарт хэмжил зүйн газар, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар, Дархан уул аймгийн ЗДТГ, Сэлэнгэ аймгийн ЗДТГ, Баянхонгор аймгийн ЗДТГ, Дархан уул аймгийн Орхон сумын ЗДТГ -ууд нэвтрүүлээд байна.

Дээрх байгууллагууд чанарын менежментийн тогтолцооны хэрэгжилт, байнгын сайжруулалтыг дараах байдлаар хангаж ажилладаг байна. Үүнд:

- БСШУЯ -ны төсвийн шууд захирагчийн тухайн оны үр дүнгийн гэрээнд чанарын менежментийн тогтолцооны асуудлаар жил бүр 3 -4 арга хэмжээ төлөвлөн хэрэгжүүлдэг байна.
- Дархан уул аймгийн Засаг даргын 2017 -2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн Төрийн удирдлагын бодлого 1.5 -д “Аймгийн ЗДТГ -т нэвтрүүлсэн ЧМТ стандартын хэрэгжилтийг байнга сайжруулж, зарим сум, байгууллагад нэвтрүүлэх замаар төрөөс иргэдэд үзүүлэх үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ” гэсэн зорилт дэвшүүлж жил бүрийн ажлын төлөвлөгөөнд тусгадаг байна.

Төрийн байгууллагад чанарын менежментийн тогтолцооны стандартын нэвтрэлтийн судалгааг шинжлэх ухааны Доктор, Профессор С.Энхсайхан 2019 онд Конрад Аденауэрын сан болон Монгол улсын Засгийн газрын хэрэг эрхлэх газрын захиалгаар гүйцэтгэсэн бөгөөд түүний тайланд дараах дүгнэлтийг тусгасан байна. Үүнд:

- Стандарт нэвтрүүлсэн байгууллагууд Чанарын менежментийн тогтолцооны байнгын сайжруулалт хийх ажлыг урт, дунд болон жил бүрийн ажлын төлөвлөгөөнд тусган ажиллах нь жигд бус байна.
- Тус ажлыг хариуцах нэгж хэсэг байгууллага бүр өөр өөр байгаа ба ерөнхийдөө хэн нэгэн албан хаагчийн идэвх, санаачлагд үндэслэсэн байдалтай байна
- Тус ажлыг хийх идэвхжүүлэлтийн арга хэрэгсэл учир дутагдалтай ба ихэнх байгууллага бага хэмжээний урамшуулал олгох байдлаар шийдэж байна.
- Стандарт нэвтрүүлэх болон баталгаажуулах ажил нь багагүй хөрөнгө оруулалт шаарддаг тул ихэнх байгууллагуудын санхүүжилтийг олон улсын байгууллагуудаас төсөл хэрэгжүүлэх замаар шийдвэрлэх нь тогтвортой үйл ажиллагаа болж хэвшихгүй байх нэг үндэс болж байна.
- Олон янзын байгууллага зөвлөх үйлчилгээ, баталгаажуулалт хийж байгаа учир асуудлыг өөр өөр өнцгөөс харж нэвтрүүлэлтийн ажлыг зохион байгуулж байна.

Одоогоор олон улсын байгууллагын санхүүжилт -Канад улсын Мерит төлийн хүрээнд чанарын менежментийн тогтолцооны олон улсын стандарт нэвтрүүлэх ажил Дорнод, Дундговь, Төв, Сүхбаатар аймгуудын ЗДТГ болон Дорнод аймгийн хэрлэн сумын ЗДТГ -т явагдаж байна.

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ, ТЭРГҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛ

ТЭРГҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛ НЭГ. БАЙГУУЛЛАГЫН ХӨГЖИЛ

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 1.1.

Байгууллагын үйл ажиллагааны оновчтой бүтэц, дотоод зохион байгуулалтыг бий болгох, бэхжүүлэх, бие даасан байдлыг хангах, харилцан уялдаатай, шуурхай, бүтээлч хандлагыг хөгжүүлэхэд чиглэсэн арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлэх;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Байгууллагын үйл ажиллагааны эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх;
2. Хүний нөөц, хөдөлмөрийн зохион байгуулалт, хуваарилалтыг оновчтой болгох;
3. Хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх;
4. Гадаадын хөрөнгө оруулалт, тусламжийн эх үүсвэрийг бий болгох;
5. Үйл ажиллагааны зардлыг бууруулах;
6. Байгууллагын үйл ажиллагааны үр ашгийг дээшлүүлэх;
7. Нийт албан хаагчдын үүрэг хариуцлагыг дээшлүүлэх;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалтын оновчтой байдалд дүн шинжилгээ хийж сайжруулах арга хэмжээ авсан байх		
2	Эрх зүйн чадамжийг бэхжүүлэх талаар хууль, тогтоомжийн төслийг боловсруулж эрх бүхий этгээдэд хүргүүлсэн байх		
3	Хөрөнгө оруулалт, санхүүгийн нөөц бололцоог нэмэгдүүлсэн байх		
4	Удирдлагын шинэлэг аргачлал, тогтолцоог хэрэгжүүлсэн байх		

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 1.2.

Байгууллагын дотоод үйл ажиллагаанд Чанарын удирдлагын менежментийн тогтолцоо /ISO9001/ олон улсын стандарт нэвтрүүлэх;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Байгууллагын дотоод үйл ажиллагаанд Чанарын удирдлагын менежментийн тогтолцоо /ISO9001/ олон улсын стандарт нэвтрүүлэх;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Чанарын удирдлагын менежментийн тогтолцоог нэвтрүүлсэн байх		
2	Тасралтгүй сайжруулалтын механизмыг хэвшүүлсэн байх		

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 1.3.

Шинэ тутам бий болж байгаа техник технологийн дэвшил, арга аргачлалыг үйл ажиллагаанд нэвтрүүлж бүтээмжийг дээшлүүлэх;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Шинэ технологи ашиглах боломжийг бий болгох;
2. Шинэ технологи, шинэ арга барил нэвтрүүлэх;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Технологийн дэвшил, шинэ арга, аргачлалыг үр дүнтэй нэвтрүүлсэн байх		
2	Ажлын үр дүнг үнэлэх үнэлгээний аргачлал боловсруулсан байх.		

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 1.4.

Байгууллагын нэр хүнд, байр суурийг дээшлүүлэх;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Байгууллагын туг, лого, билэг тэмдэг, өнгө төрхийг бий болгох;
2. Байгууллагын албан хаагчдын ёс зүй, соёлыг төлөвшүүлэх;
3. Хэвлэл мэдээлэл олон нийтийн харилцааны бодлого, хөтөлбөрийг боловсруулах, хэрэгжүүлэх;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	“Хэвлэл мэдээлэл, олон нийтийн харилцааг хөгжүүлэх төлөвлөгөө” -ийг амжилттай хэрэгжүүлсэн байх		

2	Байгууллагын “Ёс зүйн дүрэм” -ийн зөрчигдөөгүй байх, хэрэгжсэн байх.		
3	Байгууллагын өнгө төрх, соёл нь эерэг талаар олон нийтэд танигдсан байх		

ТЭРГҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛ ХОЁР. ЧАДАВХЫГ БЭХЖҮҮЛЭХ

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 2.1.

Байгууллагын дотоод хүний нөөцийн хөгжлийг дэмжих, төрийн албаны тогтвортой байдлыг хангаж мэргэшил ур чадварыг дээшлүүлэх;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Хүний нөөцийн ур чадвар, мэргэшил, ес зүйн түвшнийг үнэлэх аргачлалыг одоо журамд нийцүүлэн нарийвчлан боловсруулах, хэрэгжүүлэх;
2. Мерит систем бүхий “Хүний нөөцийн хөгжлийн бодлого” -ийн баримт бичиг боловсруулах, хэрэгжүүлэх;
3. Хүний нөөцийг мэргэшүүлэх чадавхжуулах үйл ажиллагаанд хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх;
4. Сургалтад хамрагдсан албан хаагчдын үйл ажиллагаа, шинэчлэлийг дэмжих “Сурсан бол хуваалц бас туршаад үз” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	“Хүний нөөцийн хөгжлийн бодлого” боловсруулагдаж, хэрэгжсэн байх		
2	Хүний нөөцийн хөгжлийн түвшнийг олон улсын жишиг үзүүлэлтээр үнэлсэн байх		
3	Дээрх үнэлгээнд ахиц гарсан байх		

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 2.2.

Соёл, эдийн засгийн хөгжлийг харгалзан стандарт хэрэглэгчдийн/албан хаагч, иргэн, ААНБ, төрийн байгууллага/ чадавхыг нэмэгдүүлэх шийдлийг санал болгох;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Нийгмийн бүлгүүдэд зориулсан сургалт, нэвтрүүлэлтийн хөтөлбөр боловсруулах;
2. Хэрэглэгчдийн судалгааг гүйцэтгэх;
3. Оролцоог нэмэгдүүлэх;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Стандартад нийцсэн ажил, амьдралын хэв маягийг төлөвшүүлэх сургалтын агуулга, хөтөлбөр боловсруулсан байх		
2	Хэрэглэгчдийн чадавхыг түвшин тогтоох үнэлгээний систем хөгжүүлсэн байх		
3	Хэрэглэгчдийн чадавх нэмэгдсэн байх		

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 2.3.

Байгууллагын хөгжилд албан хаагчдын санал санаачилга, үүрэг, оролцоог хангах;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Байгууллагын хөгжилд албан хаагчдын санал санаачилга, үүрэг, оролцоог хангах;
2. Үр дүнг үнэлэх харьцуулах бүртгэлийн систем бий болгох;
3. Урамшууллын тогтолцоог бий болгох;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Байгууллагын үйл ажиллагаанд жигд, хүртээмжтэй оролцсон байх		
2	Шинэ бүтээл, оновчтой санал санаачилгыг дэмжиж, ажил хэрэг болгосон байх		

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 2.4. “Нэг хот Нэг стандарт 2030” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

“Нэг хот Нэг стандарт 2030” хөтөлбөр боловсруулах, батлуулах, хэрэгжүүлэх;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
---	------------------	------------------------	------------------------

1	Хөтөлбөр боловсруулагдсан байх		
2	Хотын стандартын хэрэгжилтийг дээшлүүлэх хөтөлбөрийн зорилт хэрэгжсэн байх		

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 2.5.

Стандартыг боловсруулах, нэвтрүүлэх, хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаанд гадаадын өндөр хөгжилтэй орнуудын дэвшилтэт техник, технологи, аргачлалыг судлах, туршлага, мэдээлэл солилцох;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Гадаадын өндөр хөгжилтэй орнуудын дэвшилтэт техник, технологийн судалгааны санг бий болгох;
2. Инновацыг дэмжих хөтөлбөр боловсруулах, батлуулах, хэрэгжүүлэх;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Туршлага солилцох талаар холбогдох байгууллагатай хамтын ажиллагааны хэлцлийг албажуулсан байх		
2	Нийслэлийн албан хаагчдыг туршлага судлуулж үр дүнг ажилд нэвтрүүлсэн байх		
3	Байгууллагын албан хаагчдын хамрагдалтын түвшин дээшилсэн байх		
4	Үндэсний, бүс нутгийн эсвэл олон улсын бага хурал зэрэг чухал арга хэмжээнд идэвхтэй оролцсон байх		

ТЭРГҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛ ГУРАВ. БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЧАНАР

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 3.1.

Хотын стандартын агуулгыг олон улсын стандартын шаардлагад нийцүүлэх;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Одоогийн байдлын судалгааг гүйцэтгэх;

2. Хандлагын судалгааг гүйцэтгэх;
3. Хотын стандартын агуулгыг олон улсын стандартын шаардлагад нийцүүлэх;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Стандарт боловсруулах даалгавар, суурь судалгааг олон улсын стандартад тулгуурлаж гүйцэтгэсэн байх		

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 3.2.

Стандартын баримт бичгийг чанарын өндөр түвшинд боловсруулах;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Баримт бичгийн стандарт шаардлагуудыг тогтоох, батлах;
2. Хяналт үнэлгээ хийх;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Стандартын баримт бичгийн иж бүрдлийг хангасан байх		
2	Боловсруулсан стандартын баримт бичгийн тоо		

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 3.3.

Эдийн засаг, нийгмийн үр ашгийг бий болгодог, үндэсний үйлдвэрлэлд үр дүнтэй ашиглах боломжтой стандартуудын тогтолцоог бий болгох;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Материалын сан бүрдүүлэх, материал судлалыг хөгжүүлэх;
2. Дотоодоос нийлүүлэх боломжтой материал, түүхий эдийн тоог нэмэгдүүлэх;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
---	------------------	------------------------	------------------------

1	Дотоодын нөөцийг үйлдвэрлэлд ашиглах нөхцөл боломжийг нэмэгдүүлсэн байх		
2	Импортыг орлох бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх		

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 3.4.

Хотын стандартыг тодорхой, ойлгомжтой хэлээр, уншихад хялбар, бүх насны хэрэглэгчдэд зориулан боловсруулах;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Гадаад үг нэр томъёоны хүчин төгөлдөр болгох эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх;
2. Гадаад үг нэр томъёоны сан бий болгох;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Шинэ нэр томъёо, үг хэллэгийг үндэсний хэл дээр оновчтой илэрхийлсэн байх		
2	Гадаад үг нэр томъёоны сан бий болсон байх /Үгсийн тоо/		

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 3.5.

Бизнесийн үйл ажиллагаанд заавал дагаж мөрдөх стандартын тоог нэмэгдүүлэх;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Суурь судалгааг гүйцэтгэх;
2. Эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх чиглэлээр санал боловсруулах;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Тусгай зөвшөөрөл бүхий үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэх зөвшөөрлийн шалгуур үзүүлэлтэд зохих стандартыг тусгасан байх		

2	Бүтээгдэхүүн үйлчилгээний чанар дээшилснээр хэрэглэгчдийн сэтгэл ханамж сайжирсан байх		
3	Бүтээгдэхүүн үйлчилгээтэй холбогдсон сөрөг үр дагавар буурсан ёстой.		

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 3.6.

Нийслэлийн иргэдийн өмнө тулгамдсан хүндрэлтэй асуудлыг судлан эрэмбэлэх, тэдгээрийг шийдвэрлэхэд шаардлагатай стандартыг боловсруулахад хязгаарлагдмал нөөц боломжийг зүй, зохистой удирдан зохион байгуулах ;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Боловсруулах стандартын нэр тогтоох боловсронгуй системийг хөгжүүлэх;
2. Стандартын тогтолцооны хэсэг бүлэг, нэгж бүрийн нэршлийг тогтоох хөгжүүлэх;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Судалгаа, мониторингийг тодорхой давтамжтай хийж харьцуулсан үзүүлэлтийг тодорхойлсон байх		

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 3.7.

Стандарт боловсруулах үйл ажиллагаанд оюуны өмчийг хамгаалах бодлогыг хэрэгжүүлэх;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Эрх зүйн орчны судалгааг хийх;
2. Оюуны өмч хамгаалах төлөвлөгөө боловсруулах, батлуулах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Оюуны өмчтэй холбоотой зөрчил үүсэхгүй байх		

ТЭРГҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛ ДӨРӨВ. ЧАНАРЫН УДИРДЛАГЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТОГТОЛЦООНЫ ХӨГЖИЛ

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 4.1.

Нийслэлийн нутгийн захиргааны байгууллагуудад “Чанарын удирдлагын менежментийн тогтолцоо /ISO9001/” олон улсын стандарт нэвтрүүлэх;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Байгууллагын дотоод үйл ажиллагаанд “Чанарын удирдлагын менежментийн тогтолцоо /ISO9001/” олон улсын стандарт нэвтрүүлэх;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Чанарын удирдлагын тогтолцоог нэвтрүүлсэн байгууллагын тоо, хувь		
2	Чанарын удирдлагын тогтолцооны тасралтгүй сайжруулах нөхцөлийг хангасан төлөвлөгөө, бүтэц зохион байгуулалт хийгдсэн байх		

ТЭРГҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛ ТАВ. ТЕХНОЛОГИ, ИННОВАЦ

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 5.1.

Байгууллагын дотоод үйл ажиллагаанд ERP системийн хэрэглээг бүрэн хэвшүүлэх;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Нийслэлийн ERP системийн хэрэглээг бүрэн хэвшүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулах, хэрэгжүүлэх /шалгуур үзүүлэлтийг тогтоох/;
2. Нийслэлийн ERP системийн хэрэглээг бүрэн хэвшүүлэх үйл ажиллагаатай холбоотой санал санаачилгыг урамшуулах тогтолцоог бий болгох;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Ажлын бүтээмж, мэдээлэл солилцох хурд нэмэгдсэн байх		
2	Зардал хэмнэгдсэн байх		

3	Удирдлага, зохион байгуулалтын уялдаа сайжирсан байх		
---	--	--	--

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 5.2.

Хотын стандартын баримт бичгийг боловсруулах, нэвтрүүлэх арга хэмжээгээр дамжуулан технологийн хөгжил, инновацыг үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд нэвтрүүлэх;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Туршилт судалгааны ажлын эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх;
2. Туршилт судалгааны орчин, хүний нөөц, хөрөнгө оруулалтын бааз суурийг бий болгох;
3. Туршилт судалгааны үр дүнг нийтэд хүргэх;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Стандартын баримт бичгийн төсөл нь орчин үеийн техник технологи, шинжлэх ухааны ололтыг тусгаж уялдсан байх		
2	Бүтээгдэхүүн үйлчилгээний өртөг буурч үр ашиг нэмэгдэх		
3	Бүтээгдэхүүн үйлчилгээний хүртээмж нэмэгдсэн байх		

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 5.3.

Орчны аюулгүй байдлын хяналтын үйл ажиллагаанд инновац технологийг нэвтрүүлэх;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Орчны аюулгүй байдлыг хангах үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулах, батлах, хэрэгжүүлэх;
2. Орчны аюулгүй байдлын хяналтын үйл ажиллагааг цахим системд нэвтрүүлэх;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
---	------------------	------------------------	------------------------

1	Орчны аюулгүй байдлын бүртгэл, мэдээллийн цахим системийг нэвтрүүлж хэрэглээг хэвшүүлсэн байх		
2	Орчны аюулгүй байдлыг хангах, хяналт тавих техникийн суурь нөхцөлийг бүрдүүлсэн байх		
3	Хүний нөөцийн хөгжлийн төлөвлөлтийг түүнтэй уялдуулан үр ашигтай зохион байгуулж, сургалт, дадлага хийсэн байх		

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 5.4.

Стандартыг хэрэглэгчид /албан хаагчид, ААНБ, иргэд/-д стандартын талаар мэдлэг олгох, мэдээлэл хүргэх, сургах үйл ажиллагаанд интернэт сүлжээнд суурилсан системийг хөгжүүлэх;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Сургалтын хөтөлбөр боловсруулах, батлах, сургах;
2. Хамрагдалтын түвшин, авч байгаа мэдлэг ойлголтыг үнэлэх кредит цагийн системийг бий болгох;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Онлайн сургалтын хөтөлбөр боловсруулагдсан байх		
2	Сургалтад хамрагдагчдын талаар хяналт, үнэлгээний загвар хийгдсэн байх		

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 5.5.

Хотын стандартын баримт бичгийг боловсруулах, батлах, хэрэглэхэд мэдээллийн технологи ашиглаж хэвшүүлэх, мэдээллийн санг ил тод нээлттэй явуулах ;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Хотын стандартын баримт бичгийг батлах, хэрэглэхэд мэдээллийн технологи ашиглах нөхцөл боломжийг бүрдүүлэх;
2. Мэдээллийн сангийн найдвартай, ил тод, нээлттэй байдлыг хангах;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Дижитал контентыг боловсруулах, нийтлэх, хайх, хандах, санал өгөх, холбогдох, ашиглах, хамгаалах үйл ажиллагааг цахим системд нэвтрүүлсэн байх		
2	Мэдээллийн нээлттэй байдлыг хангасан байх		

ТЭРГҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛ ЗУРГАА. ХАРИЛЦАА ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 6.1.

Иргэд, төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудтай өргөн хүрээнд нягт хамтын ажиллагааг өрнүүлэх;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Гэрээний үндсэн дээр хамтран ажиллагч байгууллагуудын тоог нэмэгдүүлэх;
2. Иргэдийн оролцоог хангах сүлжээг бий болгох;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Хотын стандартыг боловсруулах, нэвтрүүлэх, хэрэгжүүлэх, хяналт тавих, орчны аюулгүй байдлыг хангах үйл ажиллагаанд иргэдийн оролцоог хангасан байх		
2	Хамтран ажиллагч байгууллагуудын тоог нэмэгдүүлэх		

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 6.2.

Олон нийтийн дунд уламжлал болгон зохион байгуулах арга хэмжээнүүдийг санаачилж түүгээр дамжуулан байгууллагын зорилго, зорилтыг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг эрчимжүүлнэ;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. Арга хэмжээний зорилго, зорилт, гарах үр дүнг тогтоож зохион байгуулах;
2. Тогтмол зохион байгуулах арга хэмжээний тоог нэмэгдүүлэх;
3. Оролцогчдын тоог нэмэгдүүлэх;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	Арга хэмжээний тоо, үр дүн		
2	Арга хэмжээнд хамрагдсан оролцогчдын тоо		

СТРАТЕГИЙН ЗОРИЛТ 6.3.

Стандартын талаарх олон нийтийн ойлголтыг бэхжүүлэх, шинэлэг мэдээллээр хангахад хэвлэл мэдээлэл, харилцаа холбооны технологи, нийгмийн сүлжээг ашиглана;

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө

1. “Хэвлэл мэдээлэл, олон нийтийн харилцааг хөгжүүлэх төлөвлөгөө” боловсруулах, батлах, хэрэгжилтийг хангах;
2. Байгууллагын мэдээ мэдээллийн агуулгыг чанарын өндөр түвшинд хүргэх;
3. Мэдээллийн хүртээмж хандалтыг нэмэгдүүлэх;

Гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин /2020 он/	Хүрэх түвшин /2024 он/
1	“Хэвлэл мэдээлэл, олон нийтийн харилцааг хөгжүүлэх төлөвлөгөө” -ийг боловсруулах, хэрэгжилтийг хангах.		
2	Байгууллагын албан ёсны цахим хуудасны хандалтын тоо		
3	Нийгмийн сүлжээний хандалтын тоо нэмэгдсэн байх		
4	Нийтэлсэн мэдээллийн цар хүрээ, давтамж, агуулга нь байгууллагын бүхий л үйл ажиллагааг бүрэн хамарсан байх		
5	Стандартын хэрэгжилт сайжирч, орчны аюулгүй байдал хангагдсан байх		
6	Иргэд, олон нийтийн эерэг хандлага төлөвшсөн байх /мэргэжлийн судалгааны байгууллага судлан тогтоосон байх/		

ХЯНАЛТ, ҮНЭЛГЭЭ

“Хотын стандарт, орчны аюулгүй байдлын хяналт, зохицуулалтын газар” -ийн удирдлага болон бүрэлдэхүүн нэгжүүдийн зүгээс энэхүү Стратеги төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн үйл ажиллагааг эрчимтэй хэрэгжүүлэх, ялангуяа жил бүрийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, хөтөлбөрүүдийг уг төлөвлөгөөнд үндэслэн боловсруулж, биелэлтийг нь зохион байгуулж ажиллах шаардлагатай.

Байгууллагын хөгжлийн зорилтуудыг үр дүнд амжилттай хүргэх үүднээс төлөвлөгөөг хамт олны дунд таниулах, сурталчлах ажлыг нэн даруй эрчимтэй зохион байгуулж, улмаар нийт ажилтан албан хаагчдын сэтгэл, зүтгэл, хүчин чармайлтыг төвлөрүүлэх нь зүйтэй юм.

Мастер төлөвлөгөө, түүнтэй холбогдох хөтөлбөр, төслүүдийг боловсруулах ажлыг шуурхай удирдлагаар хангаж, хэрэгжилтийн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний чиг үүргийг улирал жилээр тайлагнаж ажиллах,

Мастер төлөвлөгөөнд тусгагдсан зорилтуудыг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг “Хотын стандарт, орчны аюулгүй байдлын хяналт, зохицуулалтын газар” -ийн даргын “Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө” -д тусгаж, гүйцэтгэлийн явцад тухай бүр хяналт шинжилгээ хийж, ахиц дэвшлийн тайлан гаргах, үйл ажиллагааны үр дүнг үнэлж дүгнэх мониторингийн ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулах шаардлагатай.

Түүнчлэн Стратеги төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн үр дүнг гаргаж, шинэчлэн боловсруулах үндсэн үүрэг бүхий орон тооны бус нэгжийг “Стратеги төлөвлөлтийн хороо” хэлбэрээр байгуулж ажиллуулах боломжтой.

ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГА

Байгууллагын үйл ажиллагааг явуулахад эрсдэлийг төлөвлөх, хянах, хариу арга хэмжээ авах, судалгаа шинжилгээгээр тодорхойлох, эрсдэлийн удирдлагын төлөвлөгөөг боловсруулах зэрэг арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх шаардлагатай. Энэ бүлэгт тулгарч болзошгүй эрсдэлийг үйл ажиллагааны ерөнхийд нь болон үе шат тус бүрээр авч үзэв. Байгууллагын үйл ажиллагаанд оролцогч талуудын хоорондох гол ба дагалдах эрсдэл хүлээгч талууд болон эрсдэлийг хэрхэн даван туулах аргыг тусгасан болно. Эрсдэлт хүчин зүйлсийн үр нөлөөг үнэлэх : Эрсдэлийн магадлалыг Бага, Дунд, Өндөр гэсэн гурван түвшний үнэлгээгээр, дараах өгөгдсөн аргачлалын дагуу үр нөлөөг үнэлсэн.

ӨНДӨР ЭРСДЭЛ	Их хэмжээний нөөц, хөрөнгийн үнэ цэнэ алдагдалд хүргэж болох; хүний хөгжилд сөрөг нөлөө үзүүлэх; орчинд ихээхэн аюул учруулах ; иргэдийн эрхийг зөрчиж буй; Иргэдэд хүргэж буй үйлчилгээ нь хүртээмжтэй биш байхад нөлөөлж байгаа бол их гэж үнэлэгдэнэ.
ДУНД ЗЭРЭГ ЭРСДЭЛ	Зарим нөөц, хөрөнгийн үнэ цэнэ алдагдалд хүргэж болох үед дунд гэж үнэлэгдэнэ.
БАГА ЭРСДЭЛ	Бага хэмжээний нөөц, хөрөнгийн алдагдалд хүргэж болох үед бага

ЕРӨНХИЙ ЭРСДЭЛ

№	Эрсдэл	Оролцогч тал					Шийдвэрлэх арга зам
		НЗДТГ	ХСОАБХЗГ	Иргэд	ААНБ	Зөвлөх	
1	Хууль эрх зүйн орчны эрсдэл	Өндөр	Өндөр	Бага	Бага	Бага	Техникийн туслалцаа авах
2	Улс төрийн эрдэл өөрчлөлт	Өндөр	Өндөр	Бага	Бага	Бага	Шийдвэрийг хэрэгжүүлэх
3	Дүрэм, журам, зөвшөөрөл	Өндөр	Өндөр	Бага	Бага	Бага	Эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх
4	Хуулийн өөрчлөлтийн эрсдэл	Өндөр	Өндөр	Бага	Бага	Бага	
5	Иргэний бослого шүүхийн зарга	Өндөр	Өндөр	Бага	Бага	Бага	
6	Менежментийн чадвар	Өндөр	Өндөр	Бага	Бага	Бага	Эрсдэлийн менежментийг хэрэгжүүлэх
7	Ажил гүйцэтгэх чадвар	Өндөр	Өндөр	Бага	Бага	Бага	Гэрээнд тусгах
8	Байгалийн гамшиг	Өндөр	Өндөр	Бага	Бага	Бага	Гамшгаас хамгаалах арга хэмжээ, даатгал

ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ШАТНЫ ЭРСДЭЛ

Төлөвлөлтийн шатанд гол эрсдэл хариуцагч нь Хотын Стандарт, Орчны аюулгүй байдлын хяналт зохицуулалтын газар /цаашид ХСОАБХЗГ -гэх/ болон зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэгч байх ба төлөвлөгөөнд өөрчлөлт хийх тохиолдолд эрсдэл үүсэх бөгөөд эрсдэлийг ХСОАБХЗГ хариуцна.

№	Эрсдэл	Оролцогч тал					Шийдвэрлэх арга зам
		НЗДТГ	ХСОАБХЗГ	Иргэд	ААНБ	Зөвлөх	
1	Судалгаа шинжилгээний эрсдэл /Судалгаа шинжилгээ хийх нөхцөл бааз суурь бүрдээгүй/	Өндөр	Өндөр	Бага	Бага	Бага	Суурь судалгааг шинжлэх ухааны үндэслэлтэй гүйцэтгэх, өөрийн орны онцлогт тохируулах
2	Стандарт боловсруулах даалгавар бүрэн хангалттай шаардлага хангасан байх	Дунд	Өндөр	Бага	Бага	Бага	Стандарт боловсруулах даалгавар боловсруулах ажилд олон талын оролцоо, мэдлэгийг тусгах
3	Төлөвлөгөө өөрчлөгдөх эрсдэл	Өндөр	Өндөр	Бага	Бага	Бага	Ойлголт, санаа бодлыг нэгтгэх, сургалт явуулах мэдээ мэдээлэл өгөх
4	Стандарт боловсруулах зөвлөхийн сонгон шалгаруулалт	Өндөр	Өндөр	Бага	Бага	Өндөр	Сонгон шалгаруулах үйл ажиллагааг хууль дүрэм журмын хүрээнд явуулах

СТАНДАРТ БОЛОВСРУУЛАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЭРСДЭЛ

Стандарт боловсруулах үйл ажиллагаа нь олон талын эрх ашгийг хөнддөг, урт удаан хугацааны судалгаа шинжилгээ нарийн мэргэжлийн мэргэжилтний оролцоо шаарддаг үйл ажиллагаа бөгөөд үндэсний стандарт MNS, БНБД, Олон улсын стандарт дээр тулгуурлан хотын стандартыг боловсруулахад дараах эрсдэл үүснэ.

№	Эрсдэл	Оролцогч тал					Шийдвэрлэх арга зам
		НЗДТГ	ХСОАБХЗГ	Иргэд	ААНБ	Зөвлөх	
1	Зөвлөхийн мэдлэг, ажил гүйцэтгэх ур чадвар	Өндөр	Өндөр	Бага	Бага	Өндөр	Зөвлөхөд тавигдах шаардлагыг тодорхой зааж, зөвхөн

							шаардлага хангасан зөвлөхтэй гэрээ байгуулах
2	Суурь судалгааны эрсдэл, асуудал бүрэн тогтоогдоогүй байх	Өндөр	Өндөр	Бага	Бага	Өндөр	Нарийн мэргэжлийн ур чадвартай мэргэжилтэн урьж ажиллуулах
3	Захиалагчийн менежерийн мэргэшил ур чадвар	Дунд	Өндөр	Бага	Бага	Өндөр	Мэргэжилтэн албан хаагчдыг чадавхжуулах, туршлага солилцох
4	Ажил хугацаандаа дуусахгүй байх	Өндөр	Өндөр	Бага	Өндөр	Өндөр	Гэрээнд тусгах
5	Ажил гүйцэтгэх зардал өсөх	Өндөр	Өндөр	Бага	Өндөр	Өндөр	Гэрээнд нарийвчлан тусгах
6	Гүйцэтгэлийн чанарын эрсдэл	Өндөр	Өндөр	Өндөр	Өндөр	Өндөр	Чанарын шалгуур үзүүлэлтийг тогтоох

ХОТЫН СТАНДАРТ НЭВТРҮҮЛЭХ, МӨРДҮҮЛЭХ, ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЭРСДЭЛ

Газрын зүгээс стандарт боловсруулж нэвтрүүлэх, мөрдүүлэх, хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаанд дараах эрсдэл учирна.

№	Эрсдэл	Оролцогч тал					Шийдвэрлэх арга зам
		НЗДТГ	ХСОАБХЗГ	Иргэд	ААНБ	Зөвлөх	
1	Ойлголтын зөрүү үүсэх, Хотын стандартын агуулгыг талууд ойлгохгүй байх	Өндөр	Өндөр	Өндөр	Өндөр	Бага	Сургалт сурталчилгаа мэдээллээр хангах
2	Хэрэгжүүлэхгүй байх	Өндөр	Өндөр	Өндөр	Өндөр	Бага	Гэрээний тусгай нөхцөл, даалгаварт тусгах, гүйцэтгэлийн хяналт шалгалтын тогтолцоог бий болгох

ЧАНАРЫН УДИРДЛАГЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТОГТОЛЦОО НЭВТРҮҮЛЭЛТИЙН ЭРСДЭЛ

Газрын зүгээс Чанарын удирдлагын менежментийн тогтолцоо нэвтрүүлэх, тасралтгүй сайжруулах үйл ажиллагаа явуулахад дараах эрсдэл учирна.

№	Эрсдэл	Оролцогч тал					Шийдвэрлэх арга зам
		НЗДТГ	ХСОАБХЗГ	Иргэд	ААНБ	Зөвлөх	
1	Хөрөнгө оруулалт	Өндөр	Өндөр	Бага	Бага	Бага	Жил жилийн төсөл төлөвлөгөө мөрийн хөтөлбөрт тусгах
2	Удирдлагын ухамсар хандлага	Өндөр	Өндөр	Бага	Өндөр	Өндөр	Үр дагавар давуу талыг ойлгуулах
3	Хэрэгжүүлэхгүй байх	Өндөр	Өндөр	Бага	Өндөр	Өндөр	Эрх зүйн орчин бүрдүүлэх
4	Захиалагчийн менежерийн мэргэшил ур чадвар	Өндөр	Өндөр	Бага	Өндөр	Өндөр	Техникийн туслалцаа үзүүлэх
5	Ажил хугацаандаа дуусахгүй байх	Өндөр	Өндөр	Бага	Өндөр	Өндөр	Гэрээнд тусгах
6	Зөвлөхийн ур чадвар	Өндөр	Өндөр	Бага	Өндөр	Өндөр	Олон улсын байгууллагаар итгэмжлэгдсэн байх
7	Зөвлөх үйлчилгээний зардал өсөх	Өндөр	Өндөр	Бага	Бага	Өндөр	Гэрээнд тусгах
8	Гүйцэтгэлийн чанарын эрсдэл	Өндөр	Өндөр	Бага	Өндөр	Өндөр	Шалгуур үзүүлэлтийг нарийвчлан тогтоох, хөндлөнгийн аудит